

**Propozycje tematów na wewnętrzną część egzaminu maturalnego z języka polskiego w roku szkolnym 2010/2011
(po uwzględnieniu propozycji uczniów)**

I Dział tematów: literatura

1. ***Afryka i jej mieszkańcy*** – omów motyw na podstawie analizy i interpretacji wybranych tekstów literackich.
2. ***Biografia*** jako klucz do odczytania twórczości artysty. Omów to zagadnienie na kilku przykładach wybranych utworów.
3. ***Ballada*** – omów genezę, cechy gatunkowe i realizację na kilku przykładach z różnych epok.
4. ***Autor jako bohater***. Omów zagadnienie autokreacji w wybranych dziennikach i pamiętnikach XX wieku i XXI wieku.
5. ***Biografia poety romantycznego*** jako tworzywo literackie. Wybierz twórcę i omów to zagadnienie.
6. ***Bolesław Leśmian*** – zjawisko niezwykle . Omów twórczość tego pisarza na tle prądów Młodej Polski.
7. ***Bunt i pokora*** – omów postawy człowieka wobec Boga na przykładach kilku utworów literackich z różnych epok.
8. Czym może urzekać ***twórczość Brunona Schulza?*** Scharakteryzuj odbiór tej twórczości przez krytykę literacką i odnieś się do tych opinii, odwołując się do kilku wybranych utworów tego pisarza.
9. ***Czesław Miłosz*** wobec obowiązku poszukiwania prawdy i obrony moralności. Omów twórczość poety z uwzględnieniem tego kierunku twórczości.
10. Czym jest ***klasycyzm w poezji współczesnej?*** Omów problem, odwołując się do literatury polskiej i/lub powszechnej.
11. ***Człowiek w labiryncie***. Wskaż teksty literackie, w których spotkałeś się z tym motywem, przedstaw ich realizację i wyjaśnij funkcję.
12. Co o ***powinnościach rządzących*** mówią autorzy różnych epok? Przedstaw, analizując wybrane teksty.
13. ***Córka-żona-matka***. Obrazy kobiet w literaturze XX i/lub XXI wieku. Omów funkcję różnych kreacji postaci.
14. ***Dojrzewanie*** jako motyw literacki różnych epok. Na podstawie kilku wybranych przykładów, ukaż różne aspekty tego zagadnienia.
15. ***Dialogi z tradycją*** w poezji współczesnej są jedną z jej tendencji – omów złożoność tego zjawiska na podstawie analizy i interpretacji kilku utworów.
16. Dramatyczne doświadczenie „***końca wieku***” jako temat liryki przełomu stuleci. Przedstaw i skomentuj, odwołując się do wybranych tekstów.
17. ***Folklor*** jako inspiracja pisarzy w różnych epokach. Omów temat na wybranych przykładach.
18. Funkcja ***stylizacji modlitewnych*** w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
19. ***Groteska*** jako sposób kreowania rzeczywistości w utworach XX i /lub XXI wieku. Omów jej funkcję na wybranych przykładach.
20. ***Hańbiąca śmierć*** za rozpaczliwe poszukiwanie wolności – omów wybrane utwory dotyczące problematyki Holocaustu.
21. Jak ***sarmatów*** przedstawiała literatura epok po baroku? Omów problem na podstawie analizy i interpretacji wybranych dzieł

22. Jak literatura polska portretuje **rzeczywistość**, w której żyjemy? Omów zagadnienie, wykorzystując kilka pozycji z literatury współczesnej.
23. Jakie odmienne **wizje szczęścia** ukształtowali pisarze w różnych epokach? Rozważ w świetle wybranych utworów literackich.
24. Jakie znane w kulturze motywy, wątki, toposy wykorzystuje literatura **fantasy**? Omów zagadnienie, prezentując wybrane utwory z twórczości jednego pisarza.
25. Jakie istotne pytania i wątpliwości dotyczące człowieka i jego miejsca we wszechświecie pojawiają się w twórczości **Wisławy Szymborskiej**? Omów, odwołując się do wybranych utworów poetki.
26. Jak realizowali **hasła swojej epoki** bohaterowie prozy Bolesława Prusa? Przedstaw, odwołując się do konkretnych postaci literackich.
27. Jaką **koncepcję Boga i człowieka** znajdujemy w literaturze średniowiecza i renesansu? Porównaj, opisując podobieństwa i różnice.
28. **Komedia** charakterów, komedia intrygi. Omów różne realizacje tego gatunku na przykładach utworów jednego lub kilku pisarzy.
29. **Kaskaderzy literatury**. Przedstaw sylwetkę oraz dokonania artystyczne wybranego twórcy reprezentującego taki styl.
30. Kostium historyczny - „**maska historyczna**” w literaturze. Omów na konkretnych przykładach powody i sens posłużenia się nimi.
31. **Literatura faktu** jako zjawisko kulturowe XX i XXI wieku. Omów na podstawie analizy i interpretacji wybranych przykładów dzieł.
32. **Literatura postmodernistyczna, tzn., jaka?** Na przykładzie analizy i interpretacji kilku utworów (wybranych autorów/ autora) oraz w kontekście postawionego pytania zaprezentuj jego/ ich dorobek artystyczny.
33. Literackie **obrazy wsi**. Omów na przykładzie analizy i interpretacji wybranych utworów z różnych epok.
34. **Literatura a polityka**. Na podstawie analizy i interpretacji wybranych dzieł literackich omów, w jaki sposób pisarze reagowali na bieżące wydarzenia.
35. Literackie rozważania na temat **natury ludzkiej**. Omów na podstawie wybranych utworów polskich lub obcych - powojennych uhonorowanych prestiżowymi nagrodami literackimi.
36. Literacki **pejzaż** –omów na kilku wybranych przykładach utworów literackich koncepcję romantyczną i młodopolską .
37. Literatura XX i/lub XXI wieku **w poszukiwaniu sacrum**. Ukaż różnorodność stanowisk pisarzy.
38. Literatura **w służbie idei**. Przedstaw epoki, które narzucały tekstom literackim służebną rolę i oceń, jak wpłynęły na ich wartość artystyczną.
39. **Literackie rodzeństwo**. Przedstaw różne wizerunki i ukaż ich związek z ideą dzieła.
40. „**Mistrz i uczeń**” pośród twórców literatury. Omów na przykładzie wybranej pary wskazaną relację (np. Horacy i Jan Kochanowski; Jan Kochanowski a Leopold Staff, C. K. Norwid a Leopold Staff).
41. Motyw **krzyku i milczenia**. Przedstaw jego realizacje na kilku wybranych przykładach pochodzących z literatury współczesnej (od przełomu wieków XIX i XX do dziś)i omów jego funkcję w tych dziełach.
42. Motyw „**pijaństwa i pijaka**” w literaturze . Omów na podstawie utworów polskich i/lub obcych z różnych epok.
43. Motyw **domu** w literaturze (np. w XIX wieku., XX i XXI wieku). Rozważ jego funkcjonowanie na wybranych przykładach literatury.
44. Motyw **ojca** w literaturze - omów realizację i przesłanie na wybranych przykładach literackich, uwzględniając także utwory XX i/lub XXI wieku.

45. **Manifesty literackie** i ich rola w kształtowaniu świadomości artystycznej. Scharakteryzuj problem, odwołując się do przykładów z dwóch epok.
46. „**Małe ojczyzny**” w literaturze polskiej – odwołaj się do różnych ujęć tego motywu i wyjaśnij pełnione przez niego funkcje.
47. **Nowela** – omów genezę, cechy gatunkowe i realizacje na kilku przykładach z różnych epok.
48. Na podstawie analizy i interpretacji wybranych utworów literackich z XIX /XX wieku przedstaw rolę **dworków szlacheckich** w polskiej kulturze.
49. Na przykładach wybranych **dramatów** powstałych od romantyzmu do współczesności omów najciekawsze „Twoim zdaniem”, momenty w rozwoju dramaturgii tego okresu.
50. Na podstawie analizy i interpretacji wybranych utworów poetyckich omów wizję **historii i losu** człowieka żyjącego podczas wojny i okupacji (np., K.K. Baczyński, T. Gajcy, Czesław Miłosz...).
51. **Negatywny bohater, czarny charakter**. Ukaż sposób i cel kreowania takich postaci w wybranych utworach literackich.
52. Na podstawie wybranych utworów literackich omów **symboliczne znaczenie** wykreowanych przez pisarzy miejsc.
53. Omów istotę **realizmu magicznego** w literaturze współczesnej na przykładach wybranych utworów różnych pisarzy. Np., G. G. Marquez. O. Tokarczuk, P. Huelle, inni.
54. Obrazy Zagłady **Żydów** w literaturze. Omów świadectwa pisarskie zarówno Polaków jak i pisarzy żydowskich, a także na podst. świadectw Ocalałych.
55. Omów , uwzględniając twórczość Ignacego Krasickiego, dzieje **bajki** jako gatunku portretującego ludzi i świat.
56. Omów, jak w twórczości Jana Kochanowskiego przejawia się starożytny rodowód **humanizmu** i jego artystyczna realizacja.
57. Obrazy „**kraju lat dziecińczych**” w piśmiennictwie polskim różnych epok. Omów charakter i funkcję motywu na podstawie analizy i interpretacji wybranych tekstów.
58. Omów znaczenie i funkcje wybranych inspiracji literackich wywodzących się z **Nowego Testamentu**-odwołaj się do kilku dzieł.
59. Omów **tragizm losu więźniów obozów koncentracyjnych** na podstawie analizy i interpretacji wybranych utworów z literatury faktu w kontekście publicystyki związanej z tematem.
60. Omów literackie **portrety Żydów** polskich żyjących w różnych epokach - obrazy ich codziennego życia, relacje z Polakami- wykorzystując teksty literackie i/lub źródła literatury regionalistycznej.
61. Omów **literackie portrety miast** w wybranych utworach różnych epok i wyjaśnij ich funkcje w tekstach.
62. Od **utopii do antyutopii** w literaturze. Przedstaw i omów problematykę wybranych dzieł literackich.
63. Omów twórczość Edwarda Stachury i/lub Rafała Wojaczka na tle twórczości „**poetów przeklętych**”.
64. **Omów bogactwo tendencji**, które znalazły wyraz w poezji polskiej i europejskiej przełomu XIX i XX wieku.
65. Obraz „**utraconych małych ojczyzn**” w literaturze XX , XXI wieku. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
66. Omów poezję **Cypriana Kamila Norwida** jako ostatniego poety romantyzmu i pierwszego poety nowoczesnego.
67. Omów wybrane typy **portretów kobiecych** w literaturze XIX , XX i/lub XXI wieku. Poddaj refleksji ich ewolucję.
68. Od **bezwzględnej miłości do buntu**- przedstaw literackie sposoby prezentacji różnych postaw wobec Boga i świata.

69. Omów **baśń literacką** w jej kilku odmianach i wcieleniach. Dokonując analizy przedmiotowych źródeł popularno - naukowych, wytłumacz szczególne miejsce tego rodzaju twórczości w kulturze.
70. Ostrzeżenie przed różnymi odmianami **totalitaryzmów** – omów wybrane dzieła literackie, których przesłanie temu służy.
71. Problemy **przełomów epok** literackich i ich odzwierciedlenie w piśmiennictwie - literaturze pięknej i publicystyce. Omów zagadnienie na przykładach z dwóch epok.
72. Porównaj relacje między **jednostką a zbiorowością** ukazane w kilku wybranych dziełach dwóch epok literackich i wyjaśnij, od czego one zależą.
73. Postawa **buntu** w romantyzmie – omów na wybranych przykładach literackich jej specyfikę i wyjaśnij jej przyczyny oraz skutki.
74. Przedstawiając **przełomowe momenty rozwoju dramatu europejskiego** – od tragedii antycznej do romantyzmu – omów jego przeobrażenia.
75. Przedstaw funkcjonowanie motywu **Stabat Mater Dolorosa** w liryce polskiej. Temat omów na podstawie analizy i interpretacji wybranych przykładów dzieł (Lament świętokrzyski, „Stabat Mater” Józefa Wittlina, „Ballada” Czesława Miłosza i inne wiersze).
76. Portret **matki** w literaturze - porównując, przedstaw literackie sposoby prezentowania tego typu bohatera w literaturze wybranych epok.
77. Po co **nowe światy**? Przedstaw i omów wybrane utwory literackie oparte na motywie światów alternatywnych.
78. Omów **najciekawsze**, Twoim zdaniem, zjawiska tzw., **„literatury emancypantek i feministek”** -możesz też uwzględnić utwory literatury obcej.
79. Przedstaw sposoby funkcjonowania motywu **„marność ...” oraz jego różne możliwości interpretacyjne** w wybranych tekstach literackich XVI i XVII wieku i/lub w literaturze następných epok.
80. Pisarze współcześni wobec **tradycyjnej kultury chłopskiej**. Omów różne konwencje w przedstawianiu obrazu wsi na wybranych przykładach literatury XX i/lub XXI wieku.
81. Powieść jako **„gra z czytelnikiem”**- chwyt narracyjny. Omów na kilku przykładach literatury polskiej i obcej. Np., *Ferdydurke* , *Imię Róży*,...
82. Poszukiwanie **tożsamości Ziemi Odzyskanych, Gdańska** itp. jako częsty temat w polskiej literaturze współczesnej. Omów problem na przykładzie analizy wybranych utworów Olgi Tokarczuk albo Pawła Huelle, czy Stefana Chwina.
83. Porównaj **renesansową i barokową wizję człowieka, Boga i świata**, odwołując się do tekstów Jana Kochanowskiego i Mikołaja Sępa - Szarzyńskiego.
84. **Postawa prześmiewcza** w literaturze- omów różne odmiany literatury żartobliwej w tradycji polskiej i obcej na wybranych przykładach.
85. Prześtań na kilku przykładach funkcję **groteski** jako sposobu kreacji świata przedstawionego w literaturze różnych epok.
86. **„Przeszłość jest to dziś, tylko cokolwiek dalej”** – pokaż różne sposoby **nawiązywania do przeszłości** w literaturze polskiego pozytywizmu i neoromantyzmu.
87. **PRL**- różne sposoby przedstawiania tego tematu. Omów zagadnienie, odnosząc je do kilku utworów literackich.
88. Prześledź funkcjonowanie motywu **ars poetica** w poezji polskiej XX wieku, wyjaśnij jego zmieniającą się wymowę.
89. Przedstaw, najciekawsze Twoim zdaniem , zjawiska w **poezji współczesnej** - interpretując wybrane utwory, uwzględnij recenzje literackie.
90. Poszukiwanie **sensu życia** jako wyraz postaw bohaterów i/lub autorów. Omów problem na podstawie analizy i interpretacji wybranych kilku współczesnych utworów prozą (uwzględnij pozycje nagrodzone w prestiżowych konkursach).

91. Rewizja **narodowych mitów** – rozważ na podstawie interpretacji kilku wybranych utworów, jak podeszli do tego zadania różni pisarze
92. Relacje między **rodzicami a dziećmi** jako temat stale obecny w literaturze. Rozważ jego wybrane, najciekawsze realizacje.
93. Romantyczne i pozytywistyczne pojmowanie **roli twórcy i literatury**. Rozważ, odwołując się do wybranych utworów literackich obu epok.
94. Różne oblicza **tragizmu** w literaturze pięknej – omów problem, odwołując się do arcydzieł literackich.
95. Rozważania o **naturze ludzkiej** w polskiej poezji i filozofii współczesnej. Zanalizuj temat, odwołując się do wybranych tekstów.
96. Różne sposoby funkcjonowania **kultury średniowiecznej** w literaturze polskiej. Omów na podstawie analizy i interpretacji wybranych przykładów dzieł (np.,: z baroku, romantyzmu, czy literatury współczesnej).
97. Różne sposoby funkcjonowania **tradycji homeryckiej** – wybierz i omów na podstawie analizy i interpretacji wybranych przykładów dzieł .
98. **Rodzina** i jej problemy w wybranych utworach literatury XIX i XX i/lub XXI wieku. Omów najciekawsze kreacje tego tematu (nie ograniczaj wyboru utworów do literatury romansowo- popularnej).
99. **Spisek, rewolucja** – różne sposoby przedstawiania tego tematu w literaturze – omów problem, odwołując się do wybranych dzieł z różnych epok.
100. **Specyfika nurtu chłopskiego** w literaturze polskiej współczesnej. Zaprezentuj zagadnienie na wybranych przykładach (możesz wybrać twórczość jednego lub różnych autorów).
101. **Syn-mąż-ojciec**. Omów literackie obrazy mężczyzn zawarte w utworach współczesnych. Zinterpretuj wymowę tych portretów i scharakteryzuj sposoby ich prezentacji.
102. **Stary człowiek w literaturze**. Omów na kilku literackich przykładach wybrane postaci bohaterów oraz wymowę ich losów, analizując problem-jak inaczej w różnych epokach postrzegano starość.
103. Zaprezentuj własną recenzję poezji współczesnego poety/poetki. Skonfrontuj osobiste spojrzenie ze stanowiskiem krytyki literackiej.
104. **Omów satyrę** jako sposób literackiego przedstawiania świata. Na przykładach utworów różnych epok zinterpretuj kilka jej odmian.
105. Staropolskie i oświeceniowe **tradycje literackie**. Wykaż ich obecność i omów funkcję w literaturze współczesnej.
106. **Sarmata** jako bohater literacki. Omów różne postawy pisarzy wobec tego środowiska na podstawie wybranych utworów.
107. **Sztuka współczesnego reportażu i jej mistrzowie**-omów specyfikę gatunku, powołując się na znajomość kilku jego przykładów realizacji (wybierz jednego lub różnych autorów).
108. **Sonet** –omów genezę, cechy tego gatunkowe i realizacje na kilku przykładach utworów różnych epok.
109. **Tadeusz Różewicz** jako świadek kryzysu kultury – omów stale rozwijającą się twórczość poety, uwzględniając wskazany kierunek interpretacji.
110. Tradycja literacka kontynuowana i odrzucana w **poezji XX-lecia** międzywojennego. Omów na przykładach wybranych utworów.
111. **Trudne wybory**, wobec których stanęli ludzie w czasie wojny i okupacji - omów zagadnienie w oparciu o wybrane twory literackie.
112. Topos **wędrowca** w literaturze, motyw wędrowki – omów na przykładach wybranych tekstów.

113. **Upadek i odkupienie** jako element biografii duchowej bohatera. Przedstaw temat na kilku przykładach postaci literackich.
114. Omów rolę retrospekcji w wybranych współczesnych utworach literackich (od XIX wieku).
115. Zaprezentuj wybrane pozycje literackie nominowane do **nagród w prestiżowych konkursach**. Przedstaw własną opinię na tle stanowiska krytyków literackich.
116. Przedstaw najciekawsze osiągnięcia „**prozy kobiecej**”, uwzględniając charakterystykę feminizmu w literaturze.
117. Klasyka dzieł gatunku **grozy** i jej naśladowcy– przedstaw wybrane zjawiska literackie na tle charakterystyki romantyzmu.
118. Najwybitniejsze **dzieła literatury francuskiej**. Przedstaw i obroń swoją nominację.
119. **Rosja zrodziła wielu genialnych pisarzy...i poetów-** przedstaw, zachęcając do przeczytania kilku wybitnych dzieł literackich (tomików poetyckich,prozy,...).
120. Omów **przyczyny popularności** współczesnego pisarza , uwzględniając analizę i interpretację wybranych utworów i różne stanowiska krytyki literackiej wobec jego twórczości.
121. Wskaż ciekawe, twoim zdaniem, literackie przykłady posługiwania się ironią i absurdem. Omów ich rolę w wybranych utworach.
122. Wątki **franciszkańskie** w literaturze dawnej i współczesnej. Przedstaw zjawisko na różnych przykładach. (np., poezja L. Staffa, Jana Kasprowicza, Ks. Jana Twardowskiego,...).
123. Wierność rzeczywistości i zaufanie do wyobraźni – **dokumentaryzm i kreacjonizm** jako dwie różne konwencje literackie. Która z nich jest ci bliższa i dlaczego? Przedstaw jej istotne przejawy na kilku przykładach.
124. **Wartości humanistyczne** w twórczości współczesnych poetów. Zinterpretuj ich przemyślenia na ten temat na wybranych przykładach.
125. **Żołnierz** jako bohater literacki. Omów jego wizerunki w różnych epokach, wykorzystując kontekst kulturowy i historyczny.

II Dział tematów: korespondencja sztuk

W tym dziale konieczne jest uwzględnianie literatury w dialogu z innymi tekstami kultury (filmem, plastyką, teatrem, itp.)

126. **Afryka** i jej mieszkańcy- omów funkcje różnych literackich przedstawień tego motywu na podstawie analizy i interpretacji wybranych tekstów kultury.
127. **Baśnie i /lub mity jeszcze raz czytane**-jako zjawisko typowe dla współczesnej kultury. Omów je na podstawie analizy i interpretacji wybranych dzieł, uwzględniając realizację tematu w różnych tekstach kultury.
128. **Biblia** jako inspiracja kultury masowej XX i XXI w.- omów różne postaci tego zjawiska na wybranych przykładach działań artystycznych lub im pokrewnych.
129. **Dialogi literatury z filozofią**. Omów, uznane za najciekawsze zjawisko w tym obszarze. Np., (epikureizm, stoicyzm a liryka Horacego i Kochanowskiego; poglądy Pascala a światopogląd poezji baroku; A. Schopenhauer, F. Nietzsche, H. Bergson – ich wpływ na nastroje liryki i prozy Młodej Polski, a nawet literatury XX wieku; Zygmunt Freud, Alfred Jung a kreacje bohaterów prozy XX- wiecznej; związki literatury z egzystencjalizmem).
130. **Dialogi architektury z literaturą oraz filozofią** danej epoki -omów dominujące tendencje architektoniczne na tle założeń literackich danej epoki jako źródło wiedzy o jej światopoglądzie.
131. **Fascynacje poetyką grozy** –omów różne realizacje tego zjawiska na podstawie analizy i interpretacji dwóch tekstów literackich oraz dwóch filmów (możesz analizować wybrany motyw, np., wampira).
132. Fascynacje **brzydotą , przedmiotem** w literaturze i sztuce- przedstaw na przykładach z baroku i kultury XX czy XXI w.
133. **Filmowe i sceniczne realizacje dzieła literackiego** jako przykład interpretacji tekstu. Omów problem , odwołując się do wybranych utworów (np. „Dziady”, „Wesele”, dramaty Szekspira).
134. **Inny** i jego różne wcielenia w wybranych tekstach kultury. Omów na przykładach, jaki charakter przybiera ta postać w wybranym dziele.
135. **Idee pozytywistycznego światopoglądu a narodziny Żyrardowa** i jego literacki obraz we wspomnieniach pisarzy regionalnych oraz historyków. Omów problem.
136. Jaka **historia**, jak ukazywana stała się tematem wybitnych polskich dzieł sztuki? Zinterpretuj wymowę każdego z prezentowanych sposobów. Omów problem na wybranych tekstach kultury. Np.,(literatura: Pan Tadeusz, Potop, Ogniem i mieczem, Stara Baśń, Gloria victis, Wesele itd.; malarstwo: Matejko, Malczewski, Wyspiański, Grottger),itd.
137. **Jazz** - omów fenomen popularności zjawiska, ujmując je w kategoriach motywu literackiego, typu muzyki i/lub tematu filmowego.
138. Korespondencja **literatury z muzyką**. Przedstaw wybrane i interesujące aspekty tego zjawiska na podstawie analizy i interpretacji wybranych tekstów kultury.
139. Kariera **zwykłych przedmiotów** jako motywu sztuki w twórczości wybranych artystów-uwzględnij korespondencję sztuk. Np., (twórczość Zbigniewa Herberta, Mirona Białoszewskiego skonfrontuj z twórczością Tadeusza Kantora lub Władysława Hasióra).

140. **Krajobraz** jako motyw literacki i malarski. Przedstaw jego funkcjonowanie w różnych dziełach. Uwzględnij analizę odmienności „języków” różnych tekstów kultury.
141. **Katedra** –omów motyw, uwzględniając różnorodne dziedziny sztuki, w tym przykłady tekstów literackich wyrażające fascynację katedrą w kulturze dawnej i dziś.
142. **Kicz** we współczesnej kulturze – omów zjawisko na kilku wybranych różnych tekstach kultury, odwołując się do przedmiotowych źródeł wiedzy.
143. **Motywy autobiograficzne** w polskiej literaturze i muzyce epoki romantyzmu- na wybranych przykładach omów z tej perspektywy zagadnienie korespondencji literatury i muzyki.
144. **Legenda, mit lub bezwzględna prawda** jako dwa sposoby mówienia w sztuce o przeszłości. Omów problem, odwołując się do literatury i innych wybranych tekstów kultury.
145. Literatura na film przetworzona. Porównaj wybrane **realizacje filmowe Andrzeja Wajdy** z ich literackimi pierwowzorami.
146. **Literackie interpretacje dzieł malarskich.** Temat zaprezentuj na wybranych przykładach. Np., (Kobiety Rubensa /Wisława Szymborska/, Lekcja anatomii/Rembrandta/Ikar /Grochowiaka, Ikar J. Iwaszkiewicza lub inne).
147. Literackie i filmowe **wizerunki kobiet** -omów różne aspekty prezentowanych postaci na podstawie wybranych dzieł.
148. Moralna **odpowiedzialność** jednostki za swe czyny –rozważ, jak to zagadnienie ukazują wybrane utwory literackie i filmy.
149. **Mniejszości i ich miejsce w społecznościach** jako motyw wybranych tekstów kultury. Omów na przykładach, jak postrzegane jest to zjawisko.
150. **Myślistwo** jako motyw-omów pod kątem tego tematu wybrane teksty kultury reprezentujące różne okresy historyczne.
151. **Motyw drogi** w literaturze oraz filmie. Omów na wybranych przykładach różne ujęcia tego tematu.
152. Motywy **franciszkańskie** w kulturze drugiej połowy XX w. Wykaż ich obecność i omów funkcje w dowolnie wybranych przykładach z różnych dziedzin sztuki.
Np., (np. J.J. Kolko, Z. Herbert, Cz. Miłosz).
153. **Moda XIX /XX wieku** -omów zawsze obecne zjawisko, ujmując je w kategoriach motywu plastycznego oraz literackiej charakterystyki na kilku przykładach wybranych tekstów kultury.
154. **Motyw ogrodu** w kulturze. Omów odmienne przykłady realizacji tego motywu , odwołując się do literatury i malarstwa, ewentualnie filmu.
155. Na czym polega **impresjonizm w sztuce?** Omów narodziny , dzieje tego prądu oraz jego realizację w wybranych dziełach z literatury , malarstwa i muzyki, dostrzegając aspekt korespondencji między różnymi dziedzinami sztuki.
156. **Nonkonformiści** wśród twórców literatury i filmu w Polsce .Omów wybrane dzieła reprezentujące tę kategorię w kulturze XX i/lub XXI wieku.
157. **Nowe i dawne sposoby mówienia o Holocauście** w literaturze i filmie. Zaprezentuj na wybranych przykładach podobne tendencje w literaturze i kinie .
158. Omów na podstawie analizy i interpretacji funkcje różnych kreacji **aniola** w literaturze, filmie, sztukach plastycznych.

159. Omów w kontekście specyfiki kultury poszczególnych epok relacje **człowiek – Bóg** w wybranych dziełach literatury i plastyki średniowiecza, renesansu, baroku.
160. **Najciekawsze aspekty życia rodziny** w literaturze i w filmie. Przedstaw na przykładach, analizując nie tylko problematykę, ale również odmienność „języków” różnych tekstów kultury.
161. Omawiając różne teksty kultury, dokonaj charakterystyki różnych **tendencji artystycznych odrodzenia**.
162. **Pejzaż ojczysty** – omów zagadnienie, analizując treść i formę wybranych tekstów kultury- malarskich i literackich.
163. **Pieta** - jej różne ujęcia w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów na wybranych przykładach. Uwzględnij analizę odmienności „języków” różnych tekstów kultury.
164. **Powstanie styczniowe w** prozie, na obrazach A. Grottgera i w filmie. Porównaj sposoby przedstawiania tematu.
165. **PRL** temat fascynujący współczesne kino i pisarzy. Omów zagadnienie, wykorzystując wybrane pozycje z literatury współczesnej oraz filmy zupełnie inaczej prezentujące ten sam temat.
166. Przedstaw i omów **sarmatyzm** jako formację kulturową inspirującą różne dziedziny sztuki.
167. **Przestrzeń** charakteryzująca bohaterów-omów zagadnienie na podstawie analizy i interpretacji wybranych dzieł z różnych dziedzin sztuki.
168. Prezentując różne teksty kultury(np., ogród, architekturę,...), scharakteryzuj założenia **sentymentalizmu i jego**.
169. Poetyka „**skandalu i prowokacji**” -przedstaw wybrane zjawiska w kulturze (w tym poezja/plastyka, inne) współczesnej na tle charakterystyki prowokacyjnych działań poetów, tj. np., futurystów /dadaistów.
170. Porównaj cechy **pejzażu sentymentalnego i romantycznego**, analizując wybrane przykłady z literatury i malarstwa.
171. **Problemy współczesnych adaptacji filmowych** wielkich dzieł klasyki polskiej. Przedstaw na przykładach, wykorzystując recenzje krytyki filmowej.
172. Przedstaw koncepcję **Czystej Formy** w dziełach Witkacego, skonfrontuj teorię z praktyką -interpretując jego wybrane utwory.
173. **Rzeczywistość zdeformowana**. Przedstaw różne sposoby i cele osiągnięcia tego efektu w literaturze i malarstwie.
174. Rola **inspiracji mitologicznych** w literaturze, filmie, grach komputerowych. Rozważ problem, odwołując się do przykładów z tych dziedzin.
175. Różne ujęcia **motywów tatrzańskich** w literaturze i malarstwie. Omów na wybranych przykładach jego najciekawsze, Twoim zdaniem, realizacje.
176. Sztuka **kontestująca** – omów problem, odwołując się do wybranych tekstów współczesnej kultury, ale na tle klasyki tej konwencji w literaturze i plastyce.
177. **Surrealizm** w literaturze, malarstwie i filmie. Porównaj środki artystycznego wyrazu w wybranych przykładach.
178. **Socrealizm** w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów wpływ ideologii na postawę artystów i ich twórczość.

179. Scharakteryzuj wybrane **utwory satyryczne** Młodej Polski i XX -lecia na tle prezentacji wybranych **kabaretów**.
180. **Starość jako motyw wybranych tekstów kultury**. Omów na różniących się przykładach, jak i dlaczego postrzegane jest to zjawisko.
181. **Sylwetki nauczycieli i wychowawców** – analizując wybrane różne teksty kultury, wyjaśnij, jaką rolę odegrali w społeczeństwie i w życiu indywidualnych bohaterów.
182. Topos **świata - teatru** w kulturze. Omów wykorzystując wybrane teksty z literatury i innej dziedziny sztuki.
183. Wizerunek pokolenia „Kolumbów” utrwalaony w literaturze oraz wybranym filmie tzw., **„szkoły polskiej”**. Przedstaw i skomentuj podobieństwa i różnice.
184. **Wschód**- omów funkcje i wymowę różnych przedstawień tego motywu na podstawie analizy i interpretacji wybranych tekstów kultury.
185. Wielkie **powieści europejskie końca XIX** w. w adaptacjach filmowych. Porównaj sposób kreowania świata przedstawionego w dziele literackim i w jego filmowej adaptacji.
186. Zaprezentuj poetycki dorobek polskiego **barda współczesności –Jacka Kaczmarskiego** oraz wyjaśnij, dlaczego nazwano go **wieszczem** .

III Dział tematów: Kształcenie językowe

187. Cechy **języka utworów Młodej Polski** - zanalizuj, odwołując się do tekstów.
188. Funkcje **stylizacji językowych** w literaturze. Omów jej odmiany na konkretnych przykładach.
189. Funkcje multimedialnego przekazu **reklamowego** w kreowaniu współczesnego obrazu świata. Dokonaj wszechstronnej analizy komunikatów.
190. Dokonując analizy **języka prasowego**, wskaż i omów tendencje zachodzące we współczesnej polszczyźnie.
191. **Język artykułów prasy młodzieżowej**. Oceń jego wpływ na kulturę języka młodego czytelnika.
192. Dokonaj analizy języka wybranych **nagłówków prasowych**. Określ ich funkcję, stylistykę, budowę gramatyczną itd.
193. **Kolokwializmy i dosadność** we współczesnej literaturze. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
194. **Listy różnych epok**. Porównaj język i styl przykładów epistolografii kilku okresów literackich.
195. Muzyka **disco- polo** jako przykład **kiczu językowego i muzycznego** - przeanalizuj wybrane przykłady i omów przyczyny jej popularności.
196. Nie tylko literackie źródła **współczesnej frazeologii**. Omów zjawisko, wykorzystując zebrany materiał (np., uwzględnij wpływ tekstów kultury typu film, reklama).
197. Na wybranych przykładach ze współczesnej prasy omów cechy **reportażu**, zwróć uwagę na wewnątrzgatunkowe różnicowanie.
198. Na wybranych przykładach ze współczesnej prasy omów cechy **felietonu** - zwróć uwagę na specyfikę językową wypowiedzi.
199. Omów na wybranych przykładach różne funkcje **mowy potocznej we współczesnej literaturze**. Uzasadnij zasadność ich użycia.
200. Omów zjawisko „**nowomowy**” czasów PRL-u i jego pozostałości w języku współczesnych polityków. Zanalizuj przykłady.
201. Omów dorobek **wybranych zespołów muzycznych** z uwzględnieniem charakterystyki języka ich utworów. Wyjaśnij, w odniesieniu do tematu, zjawisko „**językowego obrazu świata**”.
202. Omów na dowolnie wybranych przykładach **związki literatury pięknej z reportażem**. Na przykład zrecenzuj twórczość Ryszarda Kapuścińskiego, zachęcając do przeczytania jego wybranych tekstów.
203. Omów różne **odmiany stylu publicystycznego**, odwołując się do konkretnych przykładów.
204. Omów zjawisko świadomego **przekraczania normy językowej** w wybranych współczesnych tekstach poetyckich oraz piosenkach (np., Miron Białoszewski, Stanisław Barańczak, Adam Zagajewski ... itd).
205. Poeta jako artysta słowa – scharakteryzuj **język wybranego autora na tle charakterystyki stylu języka** epoki ,w której tworzył.
206. Przedstaw **dorobek wybranego felietonisty lub autora reportażu**, uwzględniając charakterystykę tego gatunku publicystyki.

207. Postaci i funkcje **stylizacji biblijnej** w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
208. Przedstaw **rolę i funkcję dialektyzacji** w wybranych utworach młodopolskich.
209. Poetyckie **innowacje oraz gry językowe** - ich rola w wybranych utworach poetów współczesnych oraz w reklamie - omów zagadnienie, odwołując się do przykładów.
210. Różne sposoby osiągania **komizmu językowego**. Omów na kilku wybranych przykładach utworów i wyjaśnij funkcję tego zabiegu.
211. Scharakteryzuj **język jednego z zespołów rockowych** na tle charakterystyki młodzieżowego **slangu**.
212. **Szyldy i reklamy** w twoim mieście - dokonaj ich wszechstronnej analizy językowej.
213. **Sztuka przemawiania** dawniej i dziś. Omawiając zagadnienie, przedstaw na wybranych przykładach funkcje wybranych środków językowych, które są typowe dla przemówień.
214. **Zapożyczenia** w języku polskim- dawne i współczesne, ich źródła i znaczenie dla rozwoju języka. Oceń przydatność zapożyczeń we współczesnej polszczyźnie.

Zatwierdzono w szkole: 9 kwietnia 2010